

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علوم بهداشتی در تغذیه

عنوان

بررسی اثر مکمل پروبیوتیک Familact بر شاخص‌های قند خون، پروفایل لیپیدی و سطح انسولین در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲

استاد راهنما

خانم دکتر مریم جوادی

خانم دکتر پروین میرمیران

استاد مشاور

آقای مهندس امیر جوادی

نگارش

الهام رزم پوش

آذر ماه ۱۳۹۳

چکیده

زمینه: پروبیوتیک ها، باکتری های مفیدی می باشند که مانع از رشد میکروب ها و اتصال بین آنها با سطح مخاط روده می شوند و بنابراین در تعادل فلور روده نقش مفیدی دارند. در چندین پژوهش حیوانی، اثر پروبیوتیک ها بر کنترل قند خون، انسولین خون و به تاخیر انداختن بروز افزایش قند خون گزارش شده است. ولی مطالعات انسانی بسیار کمی در این زمینه انجام گرفته است که نیازمند انجام تحقیقات وسیعتر و بیشتری می باشد.

هدف: لذا با توجه به شیوع روزافزون این بیماری، مطالعه حاضر با هدف بررسی اثر مکمل خالص پروبیوتیک Familact بر شاخص های قند خون و انسولین خون ناشتا و پروفایل لیپیدی بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲ انجام شد.

روش: این کارآزمایی بالینی دوسوکورتصادفی شاهددار، بر روی ۶۰ بیمار مبتلا به دیابت نوع ۲ مراجعه کننده به بیمارستان طالقانی تهران صورت گرفت. افراد گروه مور مداخله روزانه ۲ عدد کپسول پروبیوتیک حاوی ۷ سویه مخلوط باکتری لامتوباسیلوس و بیفیدوباکتر، و در دوز ۱۰^{۱۰} CFU، و گروه دارونما، روزانه ۲ عدد کپسول پلاسبو حاوی منیزیم استئارات به مدت ۶ هفته دریافت نمودند. رژیم غذایی آنها با پرسشنامه یادآمد ۲۴ ساعته و ۳ روز خوراک مورد ارزیابی قرار گرفت. دریافت غذایی، شاخص های تن سنجی شامل وزن، نمایه توده بدنی، دور کمر، دور زیر سینه و دور باسن، به همراه شاخص های بیوشیمیایی اعم از قند خون ناشتا، انسولین خون ناشتا و پروفایل لیپیدی (شامل کلسترول تام، کلسترول LDL، کلسترول HDL و تریگلیسرید) در ابتدا و انتهای مطالعه اندازه گیری و ارزیابی شد. تحلیل آماری نیز با استفاده از نرم افزار SPSS، با به کاربردن آزمون مجذور کای، آزمون T و تحلیل واریانس صورت گرفت.

یافته ها: در انتها مشاهده شد که میانگین قند خون ناشتا در گروه پروبیوتیک نسبت به قبل از مداخله، کاهش معناداری داشته (P=۰/۰۰۱)، هرچند که در مقایسه بین گروهی به سطح معناداری نرسید. هم چنین در انتهای مطالعه میزان کلسترول HDL در گروه پروبیوتیک نسبت به مقدار آن قبل از مداخله افزایش معناداری داشته (P=۰/۰۰۶)، ولی این افزایش در مقایسه بین گروهی معنادار نبود. افزایش جزئی و درون گروهی در انسولین و کلسترول خون، کاهش در کلسترول LDL و مقاومت انسولینی و تریگلیسرید نیز به سطح معناداری نرسید. به علاوه با وجود کاهش سطح وزن و نمایه توده بدنی، دور کمر و دور سینه افراد بعد از مداخله پروبیوتیک، این تغییرات، نه در سطح درون گروهی و نه بین گروهی معنادار نبود. مقایسه درون گروهی و بین گروهی مقادیر دور باسن نیز به سطح معناداری نرسید (P>۰/۰۵).

نتیجه گیری: با توجه به اثر مفید مصرف مکمل پروبیوتیک در کاهش قند خون و افزایش چربی مفید در بیماران دیابتی، مصرف این مکمل را می توان به عنوان درمان کمکی برای کاهش عوارض بیماری دیابت، مانند بیماری های قلبی عروقی و هایپرلیپیدمی و یا پیشگیری از روند بروز دیابت در افراد پره دیابت توصیه نمود. با این حال به دلیل کمی مطالعات انسانی در این زمینه، به انجام مطالعات بیشتر و وسیعتری نیاز است.

کلیدواژه ها: پروبیوتیک، دیابت نوع ۲، قند خون ناشتا، انسولین، لاکتوباسیلوس